

Kulaté stoly v regionech ke strategickému rámci Česká republika 2030 a jeho implementaci (29.06. – 27.11.2017)

Souhrnný zápis za klíčovou oblast Hospodářský model

Zájem o klíčovou oblast 2 Strategického rámce Česká republika 2030 Hospodářský model (dále jen „KO2“) byl poměrně nízký. Na většině akcí se přihlásilo méně než pět účastníků. Výjimkami byly kulaté stoly v Brně, Olomouci a Praze.

Zpětná vazba nabývala většinou jedné ze tří podob. Prvním typem bylo setkání s lidmi, kteří neměli přímou vazbu k tématům KO2 a téma si vybrali ze zvědavosti. Většinou se jednalo o lidi z regionálních institucí, kteří slyšeli o ČR 2030 poprvé, a jejich reakce sestávala z dotazování na další detaily ČR 2030 a představení jejich konkrétních činností, většinou na úrovni lokálních investic. Leitmotivem byla komplikovanost administrativy dotací z evropských fondů.

Druhý typ zpětné vazby dávali lidé z institucí, které mají přímý vztah k cílům KO2. Mezi nejvýraznějšími CzechInvest a krajské pobočky Hospodářské komory, dále pak další zájmové organizace nebo výzkumné instituce. Z těchto míst přicházely konkrétnější připomínky k obsahu cílů a možných opatření a zejména cenné informace o jejich pohledu na věc. Ty často posílily některé naše závěry, anebo nás naopak vedly k upření pozornosti na okrajovější témata, kterým jsme přikládali nižší důležitost.

Třetím typem pak byla zpětná vazba k metodice strategie. Týkala se zejména dvou témat: indikátorů a stanovení parametrů cílů a návrhu karty specifického cíle. Platnost těchto vstupů se neomezuje na KO2, ale je relevantní pro práci na všech tématech a zvláště obecných a metodických částech implementačního dokumentu.

Dále konkrétní zpětná vazba ke strategickým cílům KO2.

Strategický cíl 7. Ekonomika dlouhodobě roste a domácí sektor je silný.

Diskuse nad sedmým strategickým cílem zapadá nejlépe do druhého z uvedených typů zpětné vazby. Většina zúčastněných potvrzovala dominantní postavení velkých potažmo zahraničních firem na lokálních trzích, a to zejména na trhu práce. Tento faktor jsme dosud opomíjeli. Přitom jde o významné omezení rozvoje malého a středního podnikání, zvláště v současnosti, kdy úroveň zaměstnanosti je na historických maximech. Celkový růst mezd, s nímž velké podniky lépe dokáží držet krok, představuje významnou konkurenční výhodu v najímání pracovníků. Výsledek volby mezi vlastním podnikáním a prací v zaměstnaneckém poměru se tak přiklání výrazně na stranu zaměstnání. Obdobně funguje v pohraničí možnost zaměstnání v Německu a Rakousku, kdy odhady – slovy jednoho z účastníků – hovoří o řádově 30 000 lidí v Plzeňském kraji, kteří denně dojíždějí do Bavorska.

Strategický cíl 8. Česko má dobře fungující a stabilní instituce pro podporu aplikovaného výzkumu a vývoje a pro identifikaci příležitostí v této oblasti.

Cíl č. 8 byl diskutován jen málo a účastníci většinou teze o potřebě uplatnitelnosti výsledků výzkumu a vývoje v obchodní praxi souhlasili.

Strategický cíl 9. Přírodní zdroje jsou využívány co nejefektivněji a nejšetrněji tak, aby se minimalizovaly externí náklady, které jejich spotřeba působí.

Ani tento cíl většinou nebudil přílišný zájem. Pokud se někdo k tématu vyjadřoval, zapadala následná diskuse opět do druhého typu zpětné vazby. Většinou šlo o zástupce firmy nebo neziskové organizace zabývající se konkrétními činnostmi spadající do některého ze specifických cílů, a to v tématech recyklace, výroba energie z obnovitelných zdrojů apod. Byť byla na představených projektech vidět velká míra inovativnosti a kreativity a byť bylo zajímavé dozvědět, jak přesně dochází z iniciativy sdružení a firem k realizaci konkrétních projektů, pro tvorbu implementačního dokumentu a formulaci potřebných opatření byl přínos diskusí pouze omezený.

Strategický cíl 10. Ekonomické aktivity podporuje stabilní a funkční infrastruktura.

V rámci tohoto cíle se asi nejvíce hovořilo o dopravě a vodě. Zatímco u vody – díky často bezprostřední zkušenosti s vodohospodářskou infrastrukturou na municipální úrovni – se účastníci většinou shodli na důležitosti specifického cíle 10.6 a potvrdili problémy tohoto sektoru identifikované už z jiných zdrojů, u silnic a železnic akcentovali problematiku nestejně kvalitní dopravní infrastruktury v rámci regionu. Tento problém je v návrhové části ČR 2030 zmíněn, ale samostatný specifický cíl nemá. Od účastníků silně zazněl názor, že kvalita dopravní sítě zejména mezi kraji – jak v periferních oblastech krajů, tak hlavní spojnice mezi krajskými městy – a v napojení na Prahu je významným limitem ekonomického rozvoje regionů, a to jak přímo v ekonomické aktivitě, tak dlouhodobě i jako potenciální demografický problém.

Právě souvislost mezi kvalitou dopravní infrastruktury a ekonomickými disparitami regionů nás upozornila na druhé zmíněné téma, které není v ČR 2030 přímo zastoupeno. Pro ekonomický rozvoj země je však klíčové. V tomto směru by proto bylo užitečné propojit ČR 2030 s probíhajícím projektem RESTART v gesci úřadu vládního zmocněnce pro Ústecký, Karlovarský a Moravskoslezský kraj.

Strategický cíl 11. Fiskální systém jako předpoklad úspěšného hospodářství je stabilní.

Jak už bylo naznačeno výše, asi největším tématem účastníků kulatých stolů bylo nastavení a využívání ESI fondů. Převládajícími kategoriemi byly administrativní náročnost a kvalita kofinancovaných projektů. Z diskusí vyplynulo, že priority fondů v praxi zcela determinují strukturální politiku jak v municipalitách, tak v krajích. Jinými slovy, že se investuje prakticky výhradně tam, kde lze využít peníze z ESIF. Tento stav je vnímán spíše negativně. Objem prostředků přicházejících z EU nevyrovnává jako pozitivum negativa s fondy spojená. A to zejména náklady (finanční, ale i nefinanční) na hladký běh čerpání, kdy je nutné např. soustavně sledovat změny v pravidlech čerpání apod.

Námítky vůči praxi čerpání fondů byly silné a všudypřítomné. Je to cenná zpětná vazba pro specifický cíl 11.2. V textu ČR 2030 jsou fondy zmíněny jako potenciálně problémová oblast kvůli možné změně pozice ČR z čistého příjemce na neutrální pozici, případně i čistého přispěvatele. To samo o sobě není problém, problém představuje právě vysoký stupeň provázanosti se strukturální politikou. Z diskusí jasně vyplynul zájem na kvalitním řešení programového období po roce 2020, což nás upozornilo, že fondy jsou důležitou součástí řešení cíle 11.2.

Projekt „Systém dlouhodobých priorit udržitelného rozvoje ve státní správě“, reg. č.: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0002185 je realizován s finanční podporou Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky

Společná témata a obecné problémy

Sem spadá třetí typ zpětné vazby. Zejména na brněnském a olomouckém setkání jsme se setkali se zpracovateli místních strategických dokumentů nebo se zástupci větších a aktivních strategických útvarů. Důležitým signálem byla poměrně nízká srozumitelnost implementačního plánu (IP) a karet specifických cílů. Pokud si někdo karty vyžádal, nebyl mu většinou ze samotné karty jasný význam všech řádků, ani celková informace, kterou má karta podat. Časté dotazy účastníků také naznačovaly, že není zcela jasné, jaký typ opatření má IP přinést, tj. zejména kde končí kompetence ČR 2030 a kde začíná gesce a samostatnost resortu.

K cílům a jejich indikátorům se účastníci vyjadřovali jednoznačně: Měly by být měřitelné, měly by být stanoveny cílové nebo aspoň směrové hodnoty a měl by existovat časový termín. Jinak nebude možné naplňování cílů dostatečně kontrolovat.

Vypracoval: Václav Šebek